

A Népszövetség receptje.

A külföldi szakértők tanulmányai alapján elkészült a népszövetség pénzügyi bizottságának jelentése, amelynek lényegesebb tartalmát most tették közzé. A jelentés semmiféle meglepetést nem okozott, mert mindazt, amit az ország pénzügyi és gazdasági helyzetéről felhoz, az ország már korábban megismerte Károlyi Gyula miniszterelnök, valamint Teleszky János és a 33-as bizottságban egyéb kormányfőriak részéről elhangzott nyilatkozataiból. Nem újság az, hogy a világválság hatása alatt és különösen a terményárak zuhanása miatt az állami bevételek lényegesen csökkentek és hogy ez az államháztartás komoly deficitjére vezetett. Hiszen a Károlyi-kormány már születése pillanatában az egyensúly helyreállítását tűzte ki legfőbb programjává messzemenő takarékosság segítségével. De ugyancsak pénzügyi politikájának megdönthetetlen alaptételül tűzte ki a kormány a magyar valuta védelmét, amelyet most a népszövetségi bizottság jelentése tanácsol Magyarországnak. És ugyancsak megelőzte a népszövetség szakértői véleményét a kormány akkor is, amikor Németországgal egyidejűleg elrendelte a devizakorlátozást, mint a pengő védelmének mellőzhetetlen eszközét. De ami egyéb tanács, vagy ajánlás foglaltatik a népszövetségi bizottság jelentésében, az is teljesen kongruens minden pontban a Károlyi-kormány hirdetett pénzügyi és gazdaságpolitikájával. A 33-as bizottság tárgyalásai során a kormány részéről ismételtén bejelentették, hogy a gabonaárak alátámasztásának politikájával, a tolettával és az intervencióval szankcionálni fogunk, amint ezt most utóbb

a bizottsági jelentés ajánlja. Ugyancsak megelőzte a kormány a bizottság véleményezését a kereskedelmi szerződések dolgában, amikor az export nagyarányu fejlesztését tűzte ki sürgős feladatául és viszont a felesleges import lényeges csökkentését idézte elő az import-devizák kiutalásának egyedül a szükséges nyersanyagokra való megszorításával. Ha ekként végigszántunk a népszövetség bizottsági jelentésének pénzügyi és gazdaságpolitikai tartalmán, meg kell állapítani, hogy a külföldi szakértők mindenben csatlakoztak a Károlyi-kormány által kitűzött gazdaságpolitikai célokhoz és ezek eszközeihez.

A magyar kormányának a bizottsághoz intézett levele szerint a magyar költségvetés kiadásait a folyó költségvetési évben 850 millió pengőre csökkentjük, ezzel szemben a népszövetségi bizottság csak 800 millió pengőt véleményez. De azt a különbözetet is kormányunk áthidalni iparkodik további takarékosági intézkedésekkel. Az azonban máris bizonyos, hogy a tisztviselői fizetések további leszállításáról szó sem lehet, mert egy ilyen további csökkentés speciális és gazdasági hátrányait a kormány felelőssége tudatában nem vállalhatná. Ellenben bármennyire sajnálatos is, valószínűleg reá fog kerülni a sor a nyugdíjak további leszállítására, amely azért elkerülhetetlen, mert a nyugdíjszükséglet rajtunk kívül fekvő okokból óriási nagyra szökkent fel. És a személyzeti kiadásoknak természetellenes és aránytalan nagy részét teszik. A nem jövedelmező állami üzemek lukratívabb módon való kezelése akár értékesítés, akár bérbeadás

utján a népszövetségi bizottság véleménye szerint is előnyös volna az államháztartás szempontjából. Szóba kerülhetnek itt az államvasúti gépjárművek, az állami kőszénbányászat és esetleg még egy-két nem produktív üzem. Ellenben az állam legjövendőmezőbb üzletágainak elidegenítése amelyről a legkülönfélébb kombinációk és híresztelések látnak napvilágot, nincs és nem is lehet tervbe véve. Ott még nem tartunk, hogy az állam kénytelen legyen legnagyobb értékeitől megválni és ezzel az állami vagyont devalválni. A jól jövedelmező állami üzemektől az államháztartás nem fogja önmagát megfosztani.

Az ellenzéki sajtó a népszövetség bizottsági jelentését az előző kormány elleni vádiratnak szeretné

beállítani. Erre maga a jelentés objektíve semmiféle támpontot nem nyújt. Sőt ellenkezőleg maga a jelentés objektíve semmiféle támpontot nem nyújt. Sőt ellenkezőleg maga a jelentés kiemeli, hogy a jelenlegi súlyos pénzügyi és gazdasági helyzetet az általános gazdasági világválság idézte elő. Aból pedig, hogy a Bethlen kormány megengedte a magángazdaságnak, hogy a külföldön rövidlejáratu hitelekkel tulságosan eladósodjék, mindenki emelhet vádat a Bethlen-kormány ellen, csak az a pártpolitikai ellenzék nem, amely folyton arra nógatta a kormányt, hogy miért nem vesz igénybe több külföldi hitelt. A bizottsági jelentéséppenséggel nem vádirat gróf Bethlen István ellen, hanem ellenkezőleg az ő igazolása.

Rádió közvetítés Bocsárlapuajtőről.

Pipál a Karancs...! Szokta mondani a karancsvölgyi palóc, ha pálás ködfelhőbe burkolja magát a Karancs szép gerince. Mogorván bámul a Dobroda völgyére (hajdan „Keszű patak” volt) ha az őszi napok boruja rá nehezedett. De tud kedves kéken, barátságos melegséggel csillogni a messzi utak vándora felé, tud hívni is... Így hívhatta égbetörő kékes csúcsaival jó Béla királyt mikor a Sajó mellől menekülnie kellett ama vésznapon.

Akkor még menedékhely, védelmet adó jóbarát tudott lenni a Karancs, akkor még tudott inteni erdős csúcsaival: Vissza Hét... Azóta engedékenyebb légény lett s beeresztett minden tatár hadat mely ugyan nem Ázsia felől, nem a Sajótól jött, hanem Nyugat felől szászorta pusztítóbb áradatban „kutyafejűben”, mint amazok. Azok hétszázadnyi évekkel ezelőtt csak a testet csonkították meg, ezek az új hordák annál drágábbat; a lelket, a magyar lelket csonkítják meg, annak kincseiből lopnak el. Elveszik a dalát, hogy kuplét adjanak helyette. Lefejtik színes, gazdag szépségű népvisele-

tét, virágos szötteit, himzéit, cifraszűrét, ködmönét, lobogós ingét, rancos száru csizmáját, zsinóros nadragját, árvalányhajas kalapját, hogy szomorú gyászslafrokot, pulóvert (jaj szij-kabátot) adjanak helyette. Virágos, festett ládiáért, faragott karszékeiért, szármalmas ferslőgörmőre „kasznyit”, „sifony” kerül „csárdás táncod”, „kálai-kettősöd” helyébe lompos, betegembernek való rángatózó, vonagló kaptál, ami „fox”-nak „wanstepp”-nek tiszteletlik.

Bizony a Karancs tövében sok minden elveszett, sok mindent „kardélre hánytak”. Szerencsére az utolsó órában, mielőtt még elhangzott volna az utolsó csárdás ütem, mégis jött egy Julián barát, hogy felkutasson, hogy hirt vigyen a felejtő világnak arról, hogy van még a Karancs tövében magyar lélek, magyar szív örömet, buját kidaloló dal, magyar örömet kitomboló tánc, szép zamatos beszéd, fakuló mese...

Ez a Julián barát Paulini Béla a „Háry János” opera kitűnő társszerzője volt, ki nagy szeretettel kutatta fel a mű még hamisítatlan, ősi, igaz, népművészeti

„A MUNKA” TÁRCÁJA

Ábris halottjai.

Irta: Kr. L.

Az őszi kapuján — mint haldoklóhoz a javasasszony — beosont a sápadt november. Megrázza a természet csapzott haját és a zörgő, száraz ágak között felsír az elmúlás simphóniája. A szürke őszi köd lassan kiméletesen borította rá szemfedelét az élők közös nagy ravatára, a gyertyafényben uszó temetőre.

A sirok között fekete emberáradat kömpölyög-kavarog szüntelen, a kegyelet és emlékezés virágait hullatva halottjaira. Mint az alvajárók jönnek-mennek a fekete szilhuettek és a rőt gyertyafényben, mintha mindnek a homlokán ott élne a közös gondolat az elmúlás, a halál misztériuma. Halottak napja. Talán sohase forr össze úgy egy gondolatban ez a tarka tömeg, mint az emlékezés, a közös bánat ez estéjén, — mert hiszen halottja mindenkinek van. — Egy nap, mikor közös érzés lüktet a szilhuettekben, — egy nap, mikor megáll az élet lángjának lobogása, elhal a zene, a dal és a hétköznapi kicsiny céljaiért küzdő, kis örömeit hajszoló ember elé odatolakszik a nagy kérdőjel, — mi lesz a nagy vesszőfutás után?

Ábris is ott állott a forgatagban, a temetőkapu bejáratánál és szinte ragadta, sodorta magával a tömeg a temető felé. De ő neki nem voltak céljai, utjai. Mint

egy hideg szobor bámult az emberfolyamra. Őt nem várja senki, nem hívja senki — neki nincs senkije, — halottja sincs. Mióta kikerült a lelencházból szürke robotosa az életnek. Az anyja ki volt, nem tudta meg soha, — hol látta meg a napvilágot, palotában, vagy egy nyomor tanyá dohos levegőjében, nem törődött vele. Belecseppent a világba, mint az esőcsepp a tenger nagy vizébe — és elmerült benne. Belecseppent a lüktető élet forgatagába, de nem olvadt fel benne. Ember volt ő is, emberlétűsai között mozgott, velük dolgozott, egy keze volt ő is a nagy munkagépnek, — de nem élt az emberekkel — nem dobott a szíve velük. A munkaközösségen túl valahogy idegenkedett, félt tőlük. Bizalmatlan volt velük szemben. Nem szeretett és nem gyűlölt senkit, neki nem voltak ellenségei, — de barátai sem. Az embereket mozgó bábuoknak látta, akik kötelességüket végezve ép olyan mozgatói a nagy mindenség mechanizmusának, mint ő. Nem várt és nem kapott tőlük soha semmit. De mégis! Egyszer a lelencházban szőke fűrtjeit megsimogatta egy jószágos arcú öreg orvos és azt kérdezte tőle „ugye kis fiam, te soha sem mosod a szemeidet, azért olyan feketék?” Ennek a szürke szakállas arcnak a vonalai és a szemeik meleg tekintete volt Ábris husz éves életének az egyetlen emléke.

Most, amint ott állott a temető kapu oszlopának támaszkodva ebben a furcsa esti hangulatban a felé áramló tömegben önkéntelenül ennek az őszi sa-

kállas arcnak a meleg tekintetét kereste. Keresett az arcok között, hátha feléje fordul valaki, belenéz a szemébe, megérinti a fejét és megkérdezi: Ábris, te kire vársz itt, kiért gyújtasz gyertyavilágot, hoztál-e virágot valakinek a sírjára? Várta, hogy valaki melléje lépjen, megszólítsa, valaki akinek mellébe borulva elzokoghatná azt az érzést, amit sohasem érzett úgy mint ma. Várt valakit, akinek elmondhatná, itt az élők és holtak határkúszójában, hogy őt sem itt sem túl a kapun nem várja senki, egyedül sodródik a világban, senkije-semmije sincsen, halottja sincsen! Meredten bámult maga elé, már nem látott arcokat, csak az összefolyt fekete emberfolyamot. — Megborzadt, — összebb húzta mellén a kabátot a tolakodó őszi szél előtt, mintha beakarná takarni azt a nagy sebet, ami felszakadt benne, az elhagyottság, az árvaság fájó sebet. Irigylte az embereket, kik gyertyát és virágot szorongatva kezükben, siettek halottjaikhoz, irigylte őket most először életében. Ez a sok ember, aki idehözza a fájdalomát, könnyezik és megkönnyebbül, otthonában a szeretet melege mellett derül fel újra, de tőle még a fájdalmat is elrabolta az élet, hogy öröme se legyen soha. Pedig neki is van valakije, aki őt az életbe dobta, akinek a vére az ő szívében is lüktet, akit „Anyám”-nak szólítana és akiért talán ma ő is könnyet hullajthatna. Ábrisnak fejebe szökkent a vér, a szíve gyorsabban vert, nem kutatta tovább az egyre gyéribben vándorló emberek arcát, átlitotta magát a tömegben s az első

utjába eső árusnál vásárolt egy méceszt, és egy csokor őszirozsát. Nem kérdezte az árát, oda dobott egy pengőt az árusnak és már el is tűnt a tömegben. Sietett, mintha attól félt volna, hogy valaki visszatartja, megfogja a kabátját, megkérdezi tőle, hová mé'sz Ábris? és akkor nem tudott volna felelni.

Már mélyen bent járt a kivilágított sirok között, emberek jöttek-mentek, surottak a kabátját, némelyik olyan közel ment el mellette, hogy a tekintetük egy pillanatra összevillant és Ábrist jóleső megnyugtató érzés járta át. Mintha a szembe jövők megértő tekintetükkel szölköltek volna hozzá: Te is a halottaidhoz mé'sz Ábris? Te is ember vagy Ábris, szenvedő, harcoló ember! Ábris csak ment, előre, úgy érezte, hogy óriássá nőtt és mértőtlendeket tudna lelépni. Kezében szorongatta a méceszt, nagyon vigyázott rá, féltette mint a gyermek a legkedvesebb csecsebecséjét.

Már nem is az uton járt, hanem a fák között keresztül-kasul gázolt, elmaradtak mellette a gyertyafények, embert is már csak itt-ott talált egyet-egyet, azok is már lefelé igyekeztek a hegy oldalról.

Ott, ahol az öreg akácfák ágai egymásba fonódnak, ahol az öreg horpadt sirokon csak a fejfák csonkjai jelzik az alattuk pihenő nyughelyét, ott megállott Ábris. Sötét, bozóttal benőtt jeltelen sirok között állt. Nem tudni kit őriznek, nevüket is elmosta már az idő rég. Ide már nem jutott virág és gyertyafény.

kincs és összeállított belőle egy csokorra valót, hogy azt bemutassa a magyar rádió hallgatóságának.

Ezzel a lapujtói helyszíni közvetítéssel kezdetét veszi a magyar népi művészet bármely vidéken található értékeinek felkutatása, felkarolása és bemutatása az úgynevezett „Gyöngyös bokréta”-ba való egyesítése, egybeolvasása. Pillanatnyilag még fel sem becsülhető a nagyszerű, e nemes vállalkozás következménye, mely az egész magyarság roppant értékű elherdált kincseit „az áldott drága magyar népművészetet” fogja talán viszszaemteni a pazarló, tékozló magyarság számára. Mert nemcsak szórakoztatás volt a célja az október 25-én Lapujtóról közvetített előadásnak mint azt Paulini Béla lelkes szavakkal bevezetőjében elmondotta. „Szórakoztatás, aminek háttérben nemes ügy tör utat, tudomány mely egyúttal szórakoztat...” A magyar nép „művésze” — sokan tán nem is tudják vagy hiszik a klasszikus művészetek szecsakadombján ráigcsálók, hogy ilyen is van — bizony „a magyar kultúra egyik jelentőségesebb ügye.” A faj lelkének hordozója. És mégis „oh magyar nép — kiált fel Paulini — mir már megtagadtad önmagadat, pedig csupabíj, kedvesség, képzelőerő minden alkotásod; dalod, táncod, népszokásod háziparod. Igen, ide kell vissza térni — lelkesít tovább — mert az „uri” művészetek megváltását is a népművészetek átérzésétől várom. Igen, igen, amikor a nemtudom mit csináljak” másként dekadencia a legnagyobb, le kell borulni az anyaföldre úgy könyörögni ihletért, erőért. De áhitatosan! — nem prófán lélekkel vásári lármával! Mert bizony „az aszfaltból nem fakadhat izmos virág s réti a virág tanyája!” vissza lát oda!

Az előadásra nagy izgalommal készült az öt tagból álló rádiós társaság és Dr. Kovaltsik József, aki Baly József jegyzővel együtt gyakoroltatta a szereplőket, gyomlálgatva a mutakozó izlésbeli gyomokat. Mert a mi népünk azonnal „urasó” akar „beszéni” mihielyt észre veszi, hogy figyelnek rá. — Fáradságos munkájuk nem veszett kárba. A rádió vezetősége részéről K. Halász Gyula, azonkívül két mérnök és egy műszerész fáradozott az előadás technikai előkészítésén és lebonyolításán. Bizony nem kis dolog egy vidéki közvetítés megcsinálása. Ezért igazán dicséret jár ki a rádióknak, a közönségnek meg jobb nem látni a kinos rendezést, izgató idegmunkát, mely a rendezéssel műszerekkel jár.

Az előadás énekszámait olyan lelkesedéssel énekeltek a szereplők, ahogy soha még „művész” nem énekel. Lát-szik, hogy rájuk szabott szerep a „szerep”, az ő lelkük dalolja ki magát a dalon át. És mégis mily furcsa, hogy el kell jönni valakinek hozzájuk és megmutatni: ez a Te táncod, ez a Te dalod, ez a Te ruhád... Mert már annyira tompult az érzék, hogy az anya nem képes felismerni gyermekét, a nép már nem ismeri fel a saját lelkéből kitermelt dalt, mesét, táncot, lelke kincseit...

Ezek az ő halottjai, Ábris halottjai. Halottak, akiknek nincs senki, halottak, akikre már nem gondol senki, halottak, akikért nem hullatnak könnyeket. Ábris körülzött és a legelhagyottabb, besüppedt sirra félve, lassan letette a mécses és meggyújtotta. A mécses lassan éledő lángja elől futva menekült a sötétség. A vibráló fény százféle árnyat rajzolt az ellefejtettek temetőjére. A szél halkán suttogott, Ábris lassan levette a kalapját, üveges szemmel nézett a lobogó gyertyalángba, valami imádság felét mormolva és végig gurult arcán az első könnycsepp. A mindent feloldozó égető könnycsepp. Benne volt minden fájdalom, panasza és boldogsága. A megkönnyebbülés könnycseppjei voltak ezek, emberi érzések, amiket most érzett először. Megszentelte az emléket azoknak, akiket sohasem ismert, azokért akik őt nem ismerték. Milyen jó is embernek lenni, könnyezni másokért és megtalálni önmagunkat másokban!

A nyirkos őszi köd rácsókolta lehelét Ábris arcára, megrázkódott, aztán kihúzta magát, érezte, hogy izmai megfeszülnek, dagad a mellkasa — érezte, hogy erős és él! — Mire utolsó lobbant a mécses lángja és a sötétség rálepett a sercegő kanócra, Ábris lelkében is kiégett az elmúlt husz év minden fájdalma, sivar robotja. Felemelt fővel lépett ki a temető kapuján, feltámadt benne a lélek és visszavitte a diadalmas életbe.

Tegyük fel hamar a kérdést. Lehet-e ezért őt gyűlölni, megvetni? Azért, hogy saját fajtája ruhaviseletét helyett szánalmas idegen pajáccá torzítja magát s magyar tánc helyett hasfájós vonaglásba löri bele a dalos jókedvét? Nem, ezért csak mélysegesen szánni lehet.

A rádió eddig nem igen látszott törődni a népművészet sorsával, a faji öntudatnak ez uton való ápolásával. A rádiótól hallotta és tanulta el a nép azokat a mocsárlehelte, áporodott, életsanyaru kuplélájdalmakat, melyet mohón ivott magába s mellyel sajnos jórészen már impregnálva van... Nagy segítőárs volt még a mozi meg a „Szinházi Élet” aszfaltkedélyeskedése, színlát mögötti öltözőperspektívája. Igaz, lehet úgy védekezni, hogy a közönség kívánta így, meg úgy.

Erre a válasz csak az lehet, hogy ilyen „izlésű” közönségnek egyáltalán nincs joga itt Magyarországon valamit is kívánni, mert túl a határon négy (4) milliónyi magyar lélek rabságban él és sokaknak talán az egyetlen vigasztorras a rádióforrás, amely megüldi csüggedő lelküket és megtartja őket minékünk!

És most tegyük fel a kérdést! Ugyan lavina indult-e el, ugyan sorozat indult-e, kezdődött-e el valóban a lapujtói közvetítéssel? Ugyan tisztító orkánná fokozódik-e ez a csendes elindulás, hogy kifújjon, kilépjen innen minden kövérre hízott idegen gyomot.

Köszöntjük a lelkes csapat élén a rádió vezetését, hogy végre felismerte igazi kötelességét és azt teljesíteni lesz kitartása. Hatalmas szép feladat, roppant jelentőségű lehet az eredmény. Csak ne állana meg a kis görgeteg az első kis horpadás fenekén, mint annyi szép elindulás a magyar ég alatt. Köszönteni, buzdítani kell a kitűnő Paulini Bélát, aki már annyi kincset mutatott vak, érzéketlen szemünk, süket fülünk számára, aki a szépet magyarul tudja szeretni.

Lapujtó érdemes magyar népe most aztán a megmutatott uton haladni tovább! Kovaltsik jegyzőnek nem kis része van az egész közvetítés lehetővé tételében. Fenntartani azonban az érdeklődést nem ő, hanem a fia Dr. Kovaltsik József és Baly József segédjegyző dolga lesz. Ne hulljon szét a bokréta! Lankadatlan kedvet és hitet adjon a jó lsten mindenkinek, aki e nagy munkának részesévé szegődik.
Petróczy Gyula

Halottak napja.

Az esztendő négy szaka, az évszakok, úgy követik egymást, mint az emberi élet különböző fázisai. A természet nyugalmát, pihenését jelentő tél után a tavasz hirdeti az ébredést, rügyfakadást hoz, új életre támaszt minden fűt, fát és virágot. A nyár érleli meg a tavasz zsenge gyümölcsét és végül az ősz ismét a gyümölcsök, lombok hullását hozza, télbe, elmúlásba borítja az egész természetet.

Mintha csak az emberi élet stádiumait látnánk az évek ezekben a szakaszaiban. Az élet tavaszából a gyermek a felnőtt korba, a nyárba jut és az ősz, az öregkor őt is elmúlásba, pihenésbe viszi. Ez a pihenés csak a test számára örök, de a lélek tovább él azon a tulvilágon, melynek létezése minden hívő ember meggyőződése.

Az emberi kegyelet, az emberi érzések egyik legnemesebbike, azonban itt a földön sem szünik meg foglalkozni azokkal, akik az élők köréből eltávoztak. A gyermekek, a szülőknek, testvérnek, rokonnak, jóbarátnak gondolataiban ott él a szeretet hozzátartozó emléke. Aki teheti, gyakran kizarándokol elhunytja földi maradványaihoz, de legalább évente egyszer, Halottak napján, felkeresi a legnépesebb birodalmat, a temetőt.

Mennyire odailik az ősz közepébe ez a nap. A november eleji borongós őszi idő ép úgy fájjalja a természet elmúlását, mint ahogy fáj nekünk is elszárválva távol élni azokról, akiket szerettünk. A legszebb diszt, virágot viszünk ki hozzájuk, a legkedvesebb ajándékot, ami végigkíséri az embert élete egész útján. Virággal kedveskedik az ifjú szerelmesnek, virággal köszönti a gyermek születését és virággal borítja el a ravatalt és a sirt a földi bucsuzás alkalmából.

Bármilyen nagyon is fáj ez a bucsuzás, enyhíti a remény, hogy a siron

tul találkozni fogunk. Feltámadunk hirdetik a temetők kapui és ez a remény minden lélekben visszhangra talál. A temető csak a testet fogadja magában, a lélek megtér oda, ahová földi cselekedeteinek érdemei juttatják.

Nincsen család, melynek ne volna kívül keresnie a lélekbeli találkozást ezen a napon. Megindul a zárandoklás a sírokhoz és virágerdő borítja el az elhaltak földi maradványait. A temetőknek ilyen feldiszipes teszi igazán széppé és nemessé a kegyelet érzését. Csak az elhanyagolt nyugvóhelyek keltik a halállal kapcsolatban a pusztulás, a megsemmisülés gondolatát, de ahol a hozzátartozók szerető gondoskodása kezeinek nyomait látjuk, ott a halálra gondolva, a feltámadás tudata diadalmaskodik.

S miként minden kis család a maga halottjával foglalkozik ezen a napon, úgy gondol a nagy család, a nemzet is elhunyt kiváló embereire, köztük is elsősorban hősi halottjaira. Ha egyáltalán lehetne a kegyeletet osztályozni, ők érdemlik meg ezt a legnagyobb mértékben. Hiszen nem törődve saját életükkel, az ország, a haza védelmében áldozták fel azt s ezzel a cselekedetükkel kiérdemelték a nemzet örök halálját. A földi maradványaikat magukban rejtő hősi temetőknek kell a legszebben visszatükrözni az életbenmaradtak kegyeletét.

A halál és a feltámadás gondolatával foglalkozva még egy temetőről kell megemlékeznünk, ahol azonban nincsenek látható sírkoszorúk vagy síremlékek. Ez a trianoni temető, egy ország temetője. Kívülről díszes palota, benne egy nemzetre akartak halálos ítéletet mérni. Sirt akartak itt ásní a magyar népnek, de minden magyar ember lelki szeme a sírköveinek homályosodását látja és egyre ragyogóbban tűnnek fel a Feltámadunk aranybetűi.

Magyarország még a tél időszakában van, de a tavasz, az új élet már közeledik. A tavasz előjeleit hozzák azok a nemeslelkű emberek, akik elvetették a magvait egy újra virágzó életnek. Erős a reményünk, hogy a magvak termékeny talajba hullottak és rövidesen meghozzák gyümölcsüket.

Ennek az új életnek tavaszát, a téli követő feltámadást várjuk most mi élők és ezt várják azoknak az ősöknek szel-lemei is, akik vérüket hullatták és életüket veszítették a nemzeti lét védelmében. És ha ez a nap elkövetkezik, mert el kell következnie, akkor lesz az ezeréves nemzet legnagyobb ünnepe.

A SZOMORUSÁG LEÁNYA.

Irta: V. Lenszki.

Oroszból fordította: Tarr Lajos.

Fájdalmas az arcod, szemeid mint az éj [sötétlenek.

Szomorú vagy mindig, mintha felettad A halál csendes anyala részvétől áthatva Szárnyaszegetten fejet hajtana.

Fekete szárnyak árnya borítja lelkedet, A bánat nem engedi megjönni kedvedet. Mintha ellefejtetted volna, amit valaha [tudtál,

S lelkedben nem volna más betegség [álomnál.

Minden szomorú benned és rajtad Ép úgy a ruhád és ajkad, Mint csököd és ölelésed, Hallgatásod és szerelmed.

Te az én nővérem vagy, a szívem már [rád lát, Felismerem a néma bu leányát — anyám [leányát! — Szeretlek téged és érted halok, — Oly busan mulnak az éjjelek és nappalok.

Szeretlek teljes szívemből úgy, Ahogy egy lélettől s bánattól sujtott szív [szeretni tud.

Talán engem is beárnyékol a bus sötét [ség, És ezért voltam, vagyok s leszek a tiéd.

Gyomor- és bélzavarokról, étvágytalanságnál, szorulásnál, felfúvódásnál, gyomorégésnél, felbőgögésnél, szédülésnél, homlokfájásnál, hányingernél 1—2 pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvizet alaposan kitisztítja az emésztőutakat. Közkeletben a legnépesebb betegség, hogy a **Ferenc József** vizet még a fekvő betegek is nagyon szívesen isszák és általában dicsérik. A **Ferenc József** keserűvizet gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Győzött

A TELEFUNKEN 121 2+1 csöves RÁDIO KÉSZÜLÉK. EGYEN- ÉS VÁLTOÁRAMRA. MAGYAR GYÁRTMÁNY.

Hírek és különfélek

Köszönetnyilvánítás. Felejtetlen férjem elhunyt alkalmából megnyilvánult részvétért ezuton mondok hálás köszönet mindazoknak, akik ennek bármilyen módon kifejezést adtak. Külön megköszönöm az acélg. Oly. Egy. dalárda, tűzoltótestület és a Villamos Központ személyzetének szerető közreműködését.
Özv. Weisenbacher Jánosné.

A Szent Erzsébet róm. kath. Nőegylet f. é. november hó 3-án kedden d. e. 1/2, 9 órákor — elhunyt tagjai iránti kegyeletből — gyászmisét mondott. Kérjük tagtársainknak és az elhunytak hozzátartozóinak szíves megjelenését.

Dr. Paszternák Sándor orvosi rendelőjét az Erzsébet-tér 5 sz. házba helyezte át.

Közművelődési est. Az I. ker. iskola iskolánkülső népművelési munkáját nov. 8-án kezdi meg, amikor is este 6 órákor Kovács Géza igazgató fog előadást tartani, dr. Csengődy Lajos pedig vetített képes előadást.

Templomszentelés. A Karancs tövében elterülő rendes falvaknak a leginkább bányászokból és kisgazdák által álló társadalmában évek óta élénk, kulturális megmozdulásokat tapasztalunk. Templomok renoválása, iskolák, szövetkezeti szék-házak építése, rádió szereplés stb. mind-megannyi értékes és büszkeséget sugárzó esemény. Mondanunk sem kell, hogy ezen eredmények létrehozásához a járás és községek vezetőségének, az egyházi vezetésnek és néphangulatnak egymást megértő és összefogó működése szükséges, ami ezekben a községekben megvan. A karancsaljai, lapujtói templomok renoválása és marakodi oltárfülkés iskola felavatása után f. hó 25-én Karancseszi községben áldotta meg Fejér Miklós litkei esperes az új köntösbe öltöztetett szép templomot. A templomi szertartás 10 órákor kezdődött nagy tömeg jelenlétében. A szentbeszédet Fejér Miklós esperes mondotta. A templomok eredetéről, rendeltetéséről és nagyjelentőségéről tartott klasszikus és izzó magyar szellemű szép beszédének megragadó részletei az ünnepe után is témát adtak a nagyszámúban megjelent intelligenciának. — A szentbeszéd utáni nagymisét Horváth Gyula kisterenyi plébános végezte nagy segédlettel. Híkö kántor a szentelési szertartás nehéz latin énekeit kifogástalan precizitással és mély átérzéssel énekelte. A Hísekegy, majd a Himnusz elénekével fejeződött be a templomi ünnepség. — A plébánián tartott ebéden Horváth László a Karancsvölgy agilis, vendégszerető papja köszöntö meg a fungáló esperesnek és kisterenyi plébánosnak közreműködését, a politikai és egyházközség tagjainak és híveknek áldozatos megértését és üdvözölte a megjelent különféle társadalmi rétegekhez tartozó vendégeket, akik közül városunkból ott láttuk Dr. Jánossy Ödön vezető rendőrkapitányt, Szántay István állomásfőnököt, Köntzey Ferenc és Császár Pál főmérnököket, Szalay Imre épít. vállalkozót és Lap-sánszky János városi pénztárnokot. — Nagy elismeréssel szölt a plébános Köntzey és Szalay vállalkozókról, akik a templom renoválást legolcsóbb ajánlatukkal elnyerték és lelkiismeretes, szép és jó munkájukkal az egyházközség halálját kiérdemelték. Majd Fejér Miklós köszöntötte Horváth plébánost a hívek és nép igazi barátját és fáradhatatlan veze-

tőjét. Mészáros Ferenc a község jegyzője, mint az egyházközség világi elnöke a vállalkozók becsületes munkáját köszönte meg. Petróczy Gyula, Szántay István rövid felszólalásukkal helyes céllal mutattak rá a sok fontos tennivalókra és sok hibára, mely jellemzi a mai nehéz időket. Karancseszi és a többi illiálsközségnek népének vallásos lelke e szomorú gazdasági viszonyok között is megőrizte a legdrágább kincsét: a hitet, mely ha meggyőződés és őszinte, akkor nagy erőt képvisel a nem krisztusi szellem kizsákmányoló és jogtipró munkája ellen. — Ünneplő ruhában, ünneplő lélek boldogságával és büszkeséggel vette körül a nagy embertömeg a megújult templomot, melynek magas tornya megszűröl hirdeti, hogy itt isteni lelke emberek élnek!

A Szent Erzsébet róm. kath. Nőegylet folyó évi november hó 14-én — Magyar Szent Erzsébet 700 éves jubileumának megünneplésére — disztermében esti fél 9 órai kezdettel vallásos hazafias művészettel rendez az ünnepélyhez méltó fényes műsorral, melyet az alábbiakban közlünk: 1. Ünnepi beszéd. Tartja: Zimányi Gyula piarista rendi papnevelő intézeti igazgató. 2. Wagner, Beethoven, Haydn zeneműveiből előad Vilezsál Richárd vezetésével a bánya-zenekar vonós négyese. 3. Koudela: „Magyar Miatyánk.” Kacsóh Pongrácz: „Regős ének”. Énekl: Krepuska Géza. Zongorán kísér: Röder Alfréd. 4. Előképek. Liezenmeyer: Szent Erzsébet. Megszemélyesíti: Dr. Wanka Dezsőné. Spányik Kornél: Szent Erzsébet. Megszemélyesíti: Dr. Madách Józsefné. Olivier: de Merse: A kis Szent Erzsébet. Alakítja: Jánossy Márta. Olivier d Merse: Szent Erzsébet az udvar népei közt. Alakítja: A Mária Kongregáció tagjai. Szent Erzsébet megdicsőülése, Freskó a párisi Szent Erzsébet templomban. Megszemélyesíti: Dr. Holics Endréné. Angyalok: Holczer Éva és Tallian B. Az összekötő szövegrész szerzője: Gyula diák. Előadja: Krontorád Imre. 5. Ifj. Toronyi Gyula, a M. Kir. operaház művésze énekszámai. 6. Hitvallás. Irta: Pap-Váry Elemérné. Szavalja: Donászy Magda. A „Hiszekegyet” énekl: a Kath. Köri dalárda Schmelcz Miklós karnagy vezetésével. — A műsort tánc követi. Hogy minél többen áldozhassunk a szentéletű magyar királylány emlékének, a nőegylet elnöksége a legalacsonyabb belépődíjakat állapította meg: 1/20 P. 1 P. és 50 fill. Szeretnők a szívekbe beleírni, lángbetűkkel a levelekbe belevésni Magyar Szent Erzsébet példáját. A XIII. század elejéről, a homályos középkor kódéből ragyog felénk édes mosolya. Az Ő százada is a temérdek nyomorúság kora volt, amikor enyhíttelenül pergett az arcon a szenvedés verejtéke. Királyi palástjában, aranyos ruhájában úgy járt a rothadó nyomor, a belpoklosok szomorú világában, mint az Ursten földönjáró angyala, mindenütt az adás, a segítés, a gyógyítás gyönyörű mozdulatával. Szobrászok kőbe vésték, festők vászonra vetve örökítették meg ezt a csodálatos királyi mozdulatot amennyire 700 év után is — könnyes meghatottsággal szemlélünk. A mai modern XX. század nyomorúsága szomorúan hasonló Szent Erzsébet fejedelmesszony korához. Más ugyan a társadalmi berendezkedés; de a főmegnyomor lélektana nem változott. Magyar Szent Erzsébet nyomdokain haladva indult el útjára a salgótarjáni Szent Erzsébet Nőegylet asszonytábor is: a szegényvédelmet, a nyomorenyhítést tűzve ki céljál — Istenért, magyar Hazánkért. Szentséges Védőasszonyunk, ragyogó példaképünk felé tekintünk céljaink elérésében! Magyar Szent Erzsébet tiszteletét azonban ne tekintsük csupán vallási ügynek. Ő nemcsak az Egyháznak, de Nemzetünknek is fényes csillaga és nyomában az egész nemzetnek el kell indulnia. Kulcsolja össze imádságos kezét előtte minden magyar leány, magyar asszony, a magyar édesanyák végeláthatatlan sokasága és áldozzon emlékének!

Kiadó, kétszobás lakás a Fő-utca 214 szám alatt.

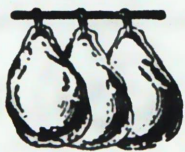
Ihaj-csuhaj soh'se halunk meg.

(Bohózat egy felhúzással, a végén keltővel) Végrehajtó: (Az ünnepélyes pillanathoz illő méltósággal és lekicsinyléssel.)

Maga nem tud fizetni barátom no megálljon, felírom magamnak, hogy milyen igényei vannak: hogy én itt ma ne foglalkozok (lefogal cipőhuzót, nadrágtartót, gombokat, cipőkefét, aztán meglepődéssel) Nézz meg az ember, Mi mindenre nem lel Maga igényes: Ha nem szállítja le őket Magára szabadítom az igényeit igénylőket.

Deliquens! (Irtózatosan megijed, sirásra csucsorított ajakkal reszketve.) Végrehajtó bácsi kérem, én leszállítottam az igényem rám ne tessék haragudni, ha sorsunk mostoha, én autót nem jartam soha s nem volt csak egy ruhám és cipőm, könyvre vásároltam az üzletben s nem zsurozott a nóm. Végrehajtó bácsi kérem én leszállítom az igényem, ha kell még jobban. (most már vigabban) hogy állunk koppan s hogy kedve szottyán, Nem eszem, csak emésztdődök, nem öltözöm, csak vetkőzödök, nem járok, csak egy helyben állok (egészen pajzánul) kis huncut, csak magára várok.

Nem irok és nem olvasok, Ur leszek és parancsolok — magamnak (táncra perdül) ezt nem teszed, azt nem teszed, ezt nem veszed, azt nem veszed, ezt nem eszed, azt nem eszed így élem a világot (megpörgeti a végrehajtót is) ihaj-csuhaj, de jól élünk, legyen mindig a vendégünk (megöleli) egyetlen egy virágom, (jókedvükben a lefoglalt tárgyakat egymás fejéhez verik) nagy a feje, busuljon a ló, ugy-e kedves végrehajtó? örülök, hogy megismertem barátom. (összezsúkolódnak azután deliquens felköli magát.) Végrehajtó: (lemondással) Itt sem lesz többet már gondom, de elcsapnak, ha nem lesz dolgom. megelőzlek végítélet, Ugy se sokat ér az élet. (ő is felköli magát.) (Krónikás)

Miért ehetetlen és iztelen

sok esetben a házilag készült füstölt sonka. Mert a kellő pácolást elmulasztották! Pácoljunk tehát 3 sonka védjegyű Magyar-Sonkapáccal, mely a sonkáknak és húsmezőknek prágai sonka izt ad. Kapható mindenütt 70 fillérért és 2 pengőért. Hentesek és uradalmak 1 és 5 kilos csomagolásban is beszerezhetik mindent. Ha valahol nem volna kapható forduljon a főraktárhoz „Baross Illatszertár” Győr.

A Telefunk 121 készülék úgy Budapestben, mint a vidéken rendkívül sikert aratott. Egyes helyeken sikerült 10—15 külföldi állomást venni, sőt egyik különlegesen jó helyzetben 37 különféle állomást vettek fel. A vidéken a készülék verhetetlennek bizonyult úgy hangteressége, mint az állomások széjjelválaszthatósága tekintetében, a hang tisztasága pedig egyenesen meglepő. A gyár a siker folytán újabb, nagyobb szeria feltekítését határozta el úgy, hogy lehetséges lesz minden igényt kielégíteni.

Kiadó lakás.

Egy négy szobás és egy két szobás lakás kiadó; f. év november 1-től. Bővebbet a Salgótarjáni Takarékpénztárnál.

Eladó adómentes új lakóház elköltözködés miatt 114 □-öln mely áll: 1 szoba, konyha, és mellékhelyiségekből. Cim Fő-utca 145 szám.

SPORT.

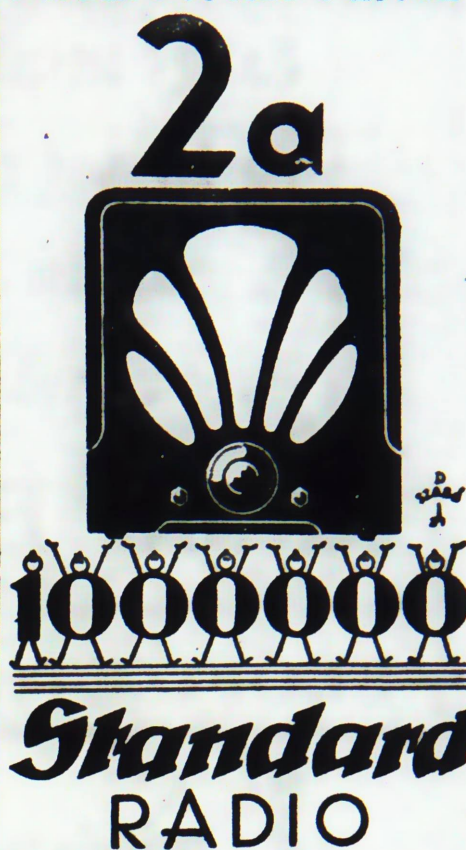
SBTC—Fülek 3:2 (1:2). Fülek szakadatlan támadása gölt eredményez Géczy védelmi hibájából. Az SBTC nehezen kap lábra és a kapu előtt nem tud veszélyes lenni. Ménich egy 11-est is kapu mellé lö. Legjobbak a bekkek. Szalay és Szabó imponálóan szerelik a füleki csatárokat s kirugásaik mindenkor felszabadítják a hazai kaput. Egy büntetőnél Ménichet meglekik s Babi a 11-est góllá értékesíti. De nem sokáig tartják a döntetlent, mert Fülek sürge centere újból megszerzi a vezetést. Ebben az időben igen rossz a lassu Petre és az ifjúsági Somogyi. Végül egy kapu előtti kavardásnál valaki megpöcköli a labdát s a kifutó kapus mellett a labda a hálóba sétál 2:2. Az alkonyat lassanként elborítja a pályát s nem lehet élvezni jól az SBTC pompás finisét, ami Takács Béla góljával 3:2-re állítja be a végeredményt.

Pin-pong verseny. A SSE 1931 október 24- és 25-én rendezte meg egyéni és páros bajnokságait. A verseny, hol a nevezők nagy száma vett részt, mindvégig izgalmas és igazán szép küzdelmet hozott. A meglepetések már az elődöntőkben kezdődtek, ahol Longauer József SSE — aki a bajnokságot nyerte — kiverte a multévi bajnokot Ferjanc Józsefet SBTC, eddig még nem látott izgalmas és idegölő küzdelem után. A másik nagy meglepetés a páros favorit Longauer-Mravetz SSE veresége volt, de mindeztől váratlanabb volt a fiatal és ez alkalommal először együtt szereplő Fessel Húbel SSE pár győzelme, a páros bajnokság döntőjében. — Megérdemelten nyerték a bajnokságot és győzelmük végén a szünni nem akaró vastapsot. Az egyéni versenyben legjobban szerepelt a már említett Longauer József SSE, aki a legtöbb meccset játszotta és klasszis fölényrel nyerte a bajnokságot. A második helyet Kretsch SBTC foglalta el, harmadik Salgó „145 sz. Sírály” cs. cs. lett, míg Papp Ervin SSE a negyedik helyen végzett. — Kár, hogy a közönség ezt a sportágot, mely nekünk magyaroknak minden alkalommal világbajnokságot hoz, még mindig nem fogadta kegyeibe. — Itt említtük meg, hogy november hó 29-én valószínűleg a Losonci AFC ping-ponggozói és boxolói látogatnak el városunkba, amikor bizonyára élvezetes sportban lesz része Salgótarján közönségének. ifj. V. J.

Az érlelmeszesedés természetes megelőzése gyógyítása és kezelése. Irta: dr. Bucsányi Gyula főorvos, e. ü. tanácsos. E cím alatt ép most jelent meg a könyvpiac szenzációja, mely a legnagyobb fontossággal bír, mindazokra kik a negyvenes életévük felé közelednek. A megváltozott életviszonyokkal járó fokozott életküzdelem és gondok, az állandó nagyvárosi lármá stb. a legnagyobb mértékben hozzájárulnak, hogy az emberiség 80%-a szenved érlelmeszesedésben, mely elterjedését és rendkívül veszélyes voltát tekintve korunk leggyakoribb és legveszélyesebb bajának tekinthető. Az érlelmeszesedés elkerülhető azonban a könnyen keresztül vihető vagy gyógyítható a helyes életmóddal és táplálkozással. A szerző e művének 35 év gyakorlatának és gazdag tapasztalatainak a javát adva mutatja meg az utat, melyet követve e pusztító betegséget biztosan elkerülhetjük. Mint már előbb említettük rendkívül nagy fontossággal bír a helyes életmód és helyes táplálkozás. Bucsányi főorvos a természetes életmód ismert előharcosa és így különösen hivatott a helyes életmód és helyes táplálkozás iránnyításában. E műből könnyen érthető és élvezetes stílusban szól hozzánk és ontja értékes tanácsait úgy, hogy e mű megjelente valóban áldás nemcsak a már megbetegedettek, hanem mindnyájunkra kik kivétel nélkül kivagyunk téve a betegség veszélyének. E munka Novák Rudolf és Társa budapesti könyvkiadó cég kiadásában jelent meg. Ára csak 1/50 P. Minden könyvkereskedésben kapható.

Igazán jó, friss pörköltésű kávé, finom teát olcsón csakis Ligeti Imréné uri büffével kapcsolatos csemegekereskedésben kaphat. Tegyen próbavásárlást. — Garantált, prima, édesteszinből készült, márkás teavaj, 10 dkg. 48 fillér, prágai sonka 1 pengő, libamáj 80 fillér. — Válogatott friss maroni kg-ja 80 fillér. Fő-utca 116. Römer divatruház mellett!

MILLIÓK KEDVENCE

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik felejthetetlen jó anyánk elhunyt alkalmából fájdalunkat őszinte részvétükkel enyhítették, ezúton fogadják hálás köszönetünket.

Gazdy és Pártényi család.

Halálozás. Özv. Gazdy Lászlóné, néhai Gazdy László helybeli főkéntör özvegye 74 éves korában hosszú szenvedés után meghalt. A községi temetőnek örvendő család iránt nagy részvét nyilvánult meg a f. hó 26-án lefolyt temetésen is, melyet Trauma Péter esperes végzett. Dr. Gazdy Gyula ny. máv. felügyelő, Gazdy Béla miskolci ügyészségi elnök, Gizella és Ilona (férj. Pártényi Béláné) édesanyjukat gyászolják az elhunyt matronában. — **Weisenbacher János** ny. acélgyári villanymester 70 éveskorában elhunyt. A villamosítás kezdetétől értékes munkát fejtett ki az acélgyárban, melynek hűséges alkalmazottja volt. Temetése f. hó 27-én folyt le a gyári zenekar, dalárda, tűzoltók stb. nagy részvételével.

Jótekönykodás. A hideg őszi szél érintésére — minden kőrő sző nélkül — a szeretet melegét sugározza Légrady Béla nagybirtokos, gazd. főtanácsos városunk szegény társadalmára. Hónapok óta tartó betegségében is gondolt szegényeire, amikor polgármesterünk útján ismét 150 m. tűzifát ajánlott fel és 2 hatalmas szarvasstehenet küldött ingyen kimerésre a szegényeknek. Minden dicső és elismerő szónál szebben beszél az az uri, nemeslelkű megnyilatkozás, amelynek mi állandóan szemlélői vagyunk és melynek áldásos hatásait évek óta százak élvezik e városban annak részéről, akinek birtoka és lakása tőlünk elég távol esik. Áldja és éltesse sokáig a magyarok Istene!

Az Apolló Mozi egy színnel ismét gazdagabb lett a hangos hradóval. A személyek és tárgyak így életre kelnek s a változatos hradó külön élvezet. A műsor gerince is úgy van összeválogatva, hogy méltán rászolgál a közönség nagyobb érdeklődésére. Mert most mintha szívesebben látogatnák városunk egyetlen szórakozó helyét. És úgy látszik, hogy aki egyszer egy jó filmben gyönyörködött, máskor is bizalommal megy arra a helyre, ahol izlését és igényét családás nem éri.

Salgótarján megyei város polgármesterétől. 9536/1931.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a város képviselőtestületének oly javaslatot kívánok tenni, hogy az egészséghez földszintjén magánlakásokat, illetőleg irodahelyiségeket létesítsen.

Felhívom azokat, akik az egészség-házban lakást, vagy irodát óhajtanak, igényüket és ajánlatukat november 6-ig írásban, vagy szóban jelentsék be.

Salgótarján, 1931 október 29.

Dr. Förster Kálmán sk. polgármester.

Ha úgy tetszik mulattatlak

Ha kívánod tanitgatlak

Megmutatom a világot

Hived vagyok és barátod

Rádió Budapest.

ELŐFIZETHET

minden postahivatalnál
vagy levél kézbesítőnél
havi 2 pengő 40
fillérért.

Árverési hirdetmény.

A pogonyi volt urbéres birtokosság Pogony község határában fekvő ákácus erdejéből 29. 1. k. hold f. évi november hó 15-én d. u. 2 órakor fog Pogony községhezán nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek eladatni. Kikiáltási ár: 5239 pengő. Bánatpénz a kikiáltási ár 10 %-a. A becsült fatömeg cca 2000 m.

Árverési feltételek Pogony községhezán és a salgótarjáni m. kir. erdőhivatalnál megtekinthetők. — Termelési határidő: 1932. év április hó 15.

Pogony, 1931. évi október hó 24.
Volt urbéres erdőbirtokosság.

Környékünk, lakóhelyünk madárvilágának életnyilvánulásai.

A madarak életének tanulmányozása gyönyörűség és boldogság annak, aki szereti a természetet, aki készséggel bujja a zöldlombu erdőket, aki átérzi Petőfi Sándornak természetimádatot, természetrajongást kifejező következő gondolatának óriási frissítőerejét. „Oh természet, oh dicső természet, mely nyelv merne versenyezni veled, mily nagy vagy te, mentül inkább hallgatsz, annál többet, annál szebbet mondasz.”

Különösen a madár az, amely a szabad természet megmérhetetlen hatalmas ölében beszél, cseveg, dalol, füttyörszik, telekiabálja boldogság leheletével a világot, az emberek szívét, az emberek lelkét.

Megjelenésével, vagy távozásával kifejez valamit, amit a mindenség életnyilvánulásai, természeti változásaihoz hozhatunk összefüggésbe.

Üzenetnek, jelnek vehetjük, amely föltétlenül képesit bennünket arra, hogy bizonyos tekintetben meghatározzuk az évszakok periodikus változásainak átmeneti idejét.

Sajnos ma már nem mondhatjuk azt, hogy „Amplissimum est Hungaria Aviarum” ami annyit tesz, hogy Magyarország a madarak legnagyobb tányája.

Ma már kevésbé mondhatjuk ezt. Ma a kultúra szegényebb tette madárvilágunkat.

A villamosság korszakában a repülőgépek zúgó és bömbölő zakatolásában évről-évre csökken madárnépünknek egykor milliókra menő serege.

Most, hogy a fecskék százezrei pusztultak el a korai hidegek beállta következtében ime egy kis ornithológiai megfigyelést nyújtunk a mai madárvilágunk képeiből, amelyek ugyan Etes-Albertaknai-Gusztáv és Kotrocó táji megállapítások, de nagy általánosságban Salgótarjánra is vonatkozhatók.

Csaknem két évnek a szorgos megfigyelésén alapszik.

Tehát környékünk, lakóhelyünk madárvilágának élet nyilvánulásaiából Phænológiai adatok 1930-ról. Március 9-én első pacsirta szólás, 12-én Sordély itt van, 24-én délelőtt Csalánclepke (Vanessa urticae) repül, 25-én este 7 órakor Denevér (Vesperugo murinus) repül. Április 4-én Gólya Ciconia az etesi réten, 19-én délelőtt 9-10 óra között első a Füstilecske (Hirundo rustica) 26-án fecskék a fészekben. Május 4-én Sárgarigó (Oriolus) szól, 10-én Fűrj (Coturnix) szól. Augusztus 23-án délelőtt 8 óra 30 p-kor Gólyahúzás N-S dre, 29-én 8-9 óra között tömeges (300-400) Gólyahúzás NW-SE-ra. Szeptember 10 az albertaknai fecskék már elköltöztek, 15-24 között fecskéhúzás-sra, október 10 hallani még a fakopáncsot, 13 itt volt még a meggyvágó, 16 megjelent a csaláncsucs (Pratincola rubicola) 21 vadlud vonulás (Auser falvis latr.) November 24 láttuk a jégmadarat (Alcedo ispida), 28 megjelent a süvöltő, 30 láttuk a csonttollu madarat.

Majd 1931. Február 8 láttuk a kis őrgébicsét, 16 szólott a mezei pacsirta, 27 poszáta szó hallatszik, 29 elköltözött a csonttollu madár. Március 9 megjött az aranymalinkó, 13 kakukol a kakuk, 19 megjön a nyaktekeres, 25 csatlog a kis fűrje, 30 megérkezett a parti fecske (Clivicola riparia). Április 6 kopog a fakopáncs, 10 száll a barázda billegető, 15 megérkezett a molnár fecske (Chelidonaria urbana). Május 4 láttuk a töviszuró gebicsét, 5 itt van a pipipit, 13 szól a fülemile, 20 megjött a sárlós fecske. Június-július-augusztus 27 tömeges fecske húzás. Szeptember 9 utóljára láttuk a pipipit.

Ime ezekből az adatokból fényesen megállapítható, hogy ami magyar fecskékink kellő időben távoztak el.

Vadkerti Béla

Ne tévovázzon, hanem azonnal vegyen egy doboz 3 sonka védjegyű Magyar Sonkapácot 2 Pengőért vagy 70 fillérért. Hálás lesz érte! Kapható mindenütt. Ha valahol nem kapná rendelje meg a pénz előzetes beküldése mellett a Főraktárból. „Barros Illatszertár” Győr Baros ut 7. szám Tel. 867.

Ad. 1856/1931. sz. Tárgykivonat: Mát-raszele község vadászati jogának haszonbérbeadása.

Hirdetmény.

Mát-raszele község elöljárósága a községi vadászati jogot 10 egymásután következő évre 1931. október hó 28-án Mát-raszele községhezánál d. e. 10 órakor tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fogja adni.

Az árverési feltételek a mátraselei bírónál, vagy a kazári jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kazár, 1931. okt. 16. Tisztelettel Csekey vezető jegyző

Két szobás lakás mellékhelyiségekkel olcsón kiadó. — Cim a kiadóban

Egy 3 szobás lakás mellékhelyiségekkel a Fő-utcán azonnal kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Kiadó. kétszobás lakás a Fő-utca 214 szám alatt.

Erős, vérbő, kövér emberek számára a természetes „Ferenc József” keserűviz naponként való ivása a legkisebb erőlködés nélkül könnyű és rendszeres bélműködést biztosít.

Külföldiek munkavállalási munkajegyzése. Azok a külföldi állampolgárok, kik munkavállalási tilalom alatt állanak s időközben e tilalom alól mentesültek, vagy időlegesen bár, de munkavállalási engedélyt kaptak és a lakbizonylati könyvecskéjükbe, valamint utlevelükbe eddig az még nem lett bejegyezve, kötelesek 1932 február hó 1-ig a salgótarjáni m. kir. rendőrkapitányságon a 37-es számú helyiségében megjelenni. Az engedélynek feljegyzése végett, annál is inkább, mert ennek hiánya 1932 február 1-e után mindenkor a munkavállalás tilalmát fogja jelenteni.

Donászy Viktor
MAGYAR DIVATÁRUHÁZA
FŐ-TÉR. SALGÓTARJÁN. FŐ-TÉR.

Tisztviselők figyelmébe!

Minden kereskedőt és iparost érinti az, hogy a kormány, a város és egyes vállalatok a tisztviselők fizetését leszállították.

A rossz gazdasági viszonyokra való tekintettel pedig a gyárosok és nagykereskedők a kiskereskedőknek és iparosoknak a hitelt nagyrészt megszüntették.

Ennélfogva a kereskedők, a legjobb akarat mellett is csak ritka esetben és rövidlejáratu hitelt tudnak nyújtani vevőközönségüknek.

Tudva azt, hogy a tisztviselők ruházati bevásárlásait ez a fizetésecsökkentés megnehezíti, azért elhatároztam, hogy mint e szakmában egyedül álló keresztény divatárkereskedő, nemcsak a köztisztviselőknek, hanem az összes igazolvánnyal bíró tisztviselőnek 5 %-os készpénzkezdvezményt nyújtok, amelyet a vásárlás alkalmával azonnal levonásba hozok.

Szabott árak! Szolid és pontos kiszolgálás!

A tisztviselők pártfogását kérve, maradok tisztelettel:

Maradok tisztelettel: **DONÁSZY VIKTOR**
„Magyar Divatáruháza” Salgótarján.

Gyöngyössy Dezső

cipőüzem

Salgótarján (Telefon 47.) Pécskő-utca 2. (Kainer-ház.)

Készít rendelésre a legolcsóbban felelősség mellett:

- I. osztályu orthopéd cipőt,
- I. osztályu férfi-, női-, gyermek varrott és szeges cipőt.
- I. osztályu tisztí és egyéb csizmát valamint téli (halina) csizmát!
- Sport cipőt!

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

31 Sz. 1 V.

VIZÖZÖN
Dráma 10 felv.

Második párszot
Lősz: May Mc. Avoy

4. Sz. 5. Cs.

A három szent kut
Fősz: Louis Trenker

7 Sz. 8 V.

Jönl Jönl
VADVIRÁG

Kezdetek: szerdán csütörtökön és szombaton este 8 órakor, vasár- és ünnepnap d. u. 5, 7 és 9 órakor.